

סגלי החינוך,

בתקופה הקרובה יפרסם צה"ל את עיקרי התחקירים שנערכו על מתקפת הפתע של ארגוני הטרור בעזה בימיה הראשונים של מלחמת 'חרבות ברזל'. התחקירים שיוצגו כוללים **תחקור מטכ"לי מעמיק של התפיסה הביטחונית מול עזה**. בנוסף, יוצגו **תחקירי הקרבות המרכזיים בישובים, בבסיסים ובמוצבים בנגב המערבי**. התחקירים הוצגו לסגל הפיקוד הבכיר בצה"ל, ויפורסמו במהלך חודש מרץ - תחילה לקהילות שנפגעו ולמשפחות השכולות, ולאחר מכן לציבור הרחב. בשלב מאוחר יותר יפורסמו התחקירים המבצעיים מהלחימה ברצועת עזה.

בשבעה באוקטובר כשל צה"ל במשימתו המרכזית להגן על ביטחון המדינה ואזרחיה, ובחודשים האחרונים השלים את תחקור אירועי מתקפת הפתע הרחבה, לצד לחימה רב-זירתית מורכבת. זאת מתוך אחריות ומחויבות לקיים תחקירי אמת ולתאר באופן מדויק את אשר אירע, על-מנת ללמוד מההצלחות ומהכשלים במטרה לממש בהצלחה את ייעוד צה"ל בהגנת מדינת ישראל ואזרחיה.

חשוב לקיים שיח פיקודי על פרסום התחקירים ולסייע בתיווך הסוגיות שבוודאי יפגשו את חיילי צה"ל באופן בלתי פורמלי, דרך הרשתות והתקשורת, ייתכן שאף באירועים בהם הם עצמם לקחו חלק. **השיחה תבהיר את החשיבות שהצבא מייחד לתחקיר אמת ולחשיפתו בפני הציבור, לאחריות שהוא נושא באירועי השבעה באוקטובר, ולחיזוק ההבנה ביחס להיבטים הערכיים לאורם מחנך, מבקר ונוהג במימוש משימותיו**.

עקרונות לשיח:

- פרסומם של התחקירים תופס מקום מרכזי בשיח הציבורי בישראל ומשרתי צה"ל חשופים לו. יש למצוא את הדרך והזווית המותאמות לשוחח על התחקירים ולהסיק מהם את המסקנות הרלוונטיות ליחידה.

- ככלל, העיסוק בתחקירים כולל שלושה היבטים מרכזיים:

- **דיון בחשיבותו של התחקיר** ככלי הכרחי ללמידה, במיוחד בלחימה מתמשכת.
- **חיזוק הכשירות הערכית** ובחינה ביקורתית של אופן מימוש ערכיו המרכזיים של צה"ל בקרבות.
- **למידה מבצעית** מהתחקירים בהתאם לייעוד היחידה ולתרחיש הייחוס, ובפרט לאור המשימות העומדות לפתחה.

דגשים מרכזיים לשיח:

מול מתקפת הפתע הרחבה לחמו חיילי צה"ל, כוחות התגבור השונים שהוקפצו לאזור, כוחות ביטחון נוספים ואזרחים שהצטרפו לקרבות במערב הנגב. הם התמודדו עם מציאות חריגה בה האויב פרץ לשטחה הריבוני של המדינה, שיתק אמצעי קשר ותצפית ונהנה במקרים רבים מעדיפות מספרית. בשעות הלחימה הראשונות, תמונת המצב הרחבה בגזרה לא הייתה ידועה לכלל הכוחות בשטח, ורבים מהם נאלצו לפעול בחסות ערפל הקרב. **בתחקור התבלטו גילויי גבורה ותעוזה הראויים לציון וללמידה, לצד שורת שגיאות ותקלות מהן עלינו ללמוד כדי להימנע מהישנותן.**

התחקיר הוא חלק מזהותו של הארגון הצבאי ומטרתו הראשונית והחשובה ביותר היא לוודא כי **אנו לומדים משגיאות ומתקלות, חותרים לשיפור מתמיד של ההישגים האישיים והיחידתיים, ורוכשים את הידע המקצועי והמיומנות הדרושים לקראת האתגרים שעוד נכוננו לנו.** מטרתו המרכזית של התחקיר היא למידה, תוך בירור העובדות. חובתנו לנתח את ממצאי התחקיר בתבונה ולהסיק מהן מסקנות אופרטיביות הנוגעות לכל יחידה ויחידה ולכל חייל וחיילת, בהתאם לתפקידיהם ולמשימותיהם.

צילום: זיו קורן

עיקרי התחקירים מוצגים גם לציבור הישראלי כולו. ההחלטה של צה"ל לנהוג בשקיפות מלאה כלפי הציבור ולהציג את תחקירי האמת בפני החברה הישראלית, היא ביטוי להיותו של צה"ל צבא עם ממלכתי ולמחויבותו העליונה לחברה המגייסת לשורותיו את בניה ובנותיה. **זוהי חובה יסודית של צה"ל כלפי החברה הישראלית וצעד הכרחי של בניית האמון הנדרש לצה"ל ולמדינת ישראל כולה בעת הזו.**

אין בתחקירים השונים כדי לטשטש את הישגי המלחמה הרבים: מעשי הגבורה והפעולות הנחושות שהצליחו לבלום את המחבלים והצילו חיי אדם רבים, הטיהור והשגת השליטה במערב הנגב, המעבר למתקפה, והלחימה המורכבת בשטח הרצועה מעל לקרקע ותחתיה, מהים ומהאוויר - לחימה שמטרתה לפרק את יכולותיהם של ארגוני הטרור וליצור את התנאים להשבת החטופים. להישגים ברצועת עזה מצטרפים גם ההישגים הרבים אליהם הגיעו הכוחות בזירת הצפון, ביהודה ושומרון, ובזירות רחוקות.

התחקירים אותם מבצע צה"ל בשלב זה עוסקים רק באירועי השבעה באוקטובר. לצד תחקירים אלו, יתחקר צה"ל בהמשך באופן מסודר גם את הלחימה ברצועת עזה ובזירות האחרות.

לאורך 76 שנות קיומו הקפיד צה"ל על תחקיר עומק ואמת, ולא היסס להציב בפני עצמו מראה גם בנסיבות קשות - כך קורה גם היום. **העיסוק בכשלים והנכונות לתקנם הוא לא סימן לחולשה אלא ביטוי לעוצמה של מקצועיות ושל אחריות.**